

The effect of various types of public art in urban spaces on the perceived vitality of women in Ardabil

Mohammad Hasan Yazdani¹ - Geography and Urban Planning Department, Faculty of Social Sciences and Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

Abolfazl Abdolahi fard - Art Research, Faculty of Art, Islamic Art University, Tabriz, Iran.

Shiva Valayati - Art Department, Nabi Akram Institute of Higher Education, Tabriz, Iran.

Samira Sacidi Zaranji - Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Social Sciences, Mohaghegh Ardabili University, Ardabil, Iran.

Received: 31 July 2022   Accepted: 17 January 2023

Highlights

- Beautification of the urban space using public art improves the quality of life.
- It removes defects and eliminates visual disturbances and urban landscape.
- Public arts bring vitality and health to women, who make up half of the society.

Extended abstract

Introduction

Art has always had a rational and improving function in human societies as one of the important pillars of education and training. A skilled artist can control many social anomalies and lead the society to a desirable and bright life. The perception of beauty is one of the human needs that the citizens in the city seek (Moeinifar, 2012:21). Today, cities have become places for doing repetitive activities and the machine life of citizens. In this regard, it is necessary to strengthen the points that have value in terms of urban facilities in the urban design for the benefit of the people, and also the factors and forces required for the entry and stopping of people in the space. Therefore, public art can be used to beautify and improve the visual quality of the city of Ardabil, eliminate architectural problems, beautify, optimize the urban environment and improve the quality of life of the city and its citizens, especially urban women.

Theoretical Framework

To define public art, two words “art” and “public” should be discussed. The term public art has a very broad meaning and includes everything from urban sculptures to subway graffiti, but is often used as a collective term to cover any art that is not shown in official galleries or museums. Meanwhile, proper planning and special attention to women can be an important factor in urban development; Therefore, the active participation of women in the preparation and implementation of urban plans, laying the groundwork for the greater presence of women in urban spaces, improving the security of public spaces, paying attention to the protection of places where women are more present, the ability to increase visibility, openness and ease of access, increasing the strength of the transportation system at night is one of the things that can play a favorable role in creating suitable urban spaces for women. Joy and happiness are one of the most important human needs that prepare them to face the complexities and problems of today's world. Although many people believe that this art is internal and the person himself should create happiness in his life, but since the city space establishes the most connection with people and the living environment,

Methodology

The current research is applied in terms of purpose and descriptive-analytical in terms of method. According to the nature of the study, the method of data collection is a survey and a library using a questionnaire with the women of Ardabil city. Cronbach's alpha was used to confirm the validity of the questionnaire, considering that little research has been done in this field, according to professors and specialists, and to check the reliability of the questionnaire. The total alpha coefficient was equal to (.906), which shows the high reliability of the questionnaire. The statistical population in the

1 Responsible author: yazdani.m51@gmail.com

current research is women (experts and non-experts in art and architecture) in Ardabil who are between 20-35 years old (57,913). To estimate the sample size, Cochran's formula was used, and the number of 381 samples was estimated, of which 185 healthy questionnaires were distributed and completed among the statistical population by a simple random method. In this research, the questionnaire measures the research variables, which consists of 41 questions, divided into two sections, public arts and interactive arts, and one image from each type of art, similar to what was shown in the introduction section of public arts, was selected and An online questionnaire format, in which the participants were asked to express the level of joy they felt after watching that artwork in urban spaces according to the 5-point Likert scale, was designed and sent to the target community through virtual space applications. It should be noted that the questions were evaluated through a 5-option Likert scale. In order to analyze the data in the descriptive statistics section, Excel, Spss software and for inferential statistics in which the relationships between variables are examined based on the purpose of the research, the statistical test with inclusion (one-sample T) was used.

Results and Discussion

To investigate the impact of public art on the perceived vitality of women in Ardabil city and to answer the research question of which type of public art has a greater impact on improving the perceived vitality of women in urban spaces, a one-sample t-test was used. The results of the single-sample t-test showed that abstract art had the highest average score (4.71), followed by the vitality created by this item (4.60), and the desire to create abstract art in the urban space from the point of view of women (4.63). This means that abstract art was the most popular type of public art among the women surveyed. In the next ranks, art embedded in space and applied art had an average score of (4.25), followed by art appropriate to the site and natural environment with an average score of (4.18), artistry (sculptures of celebrities) with an average score of (4.16), and finally the musical fountain with an average score of (4.03). These results suggest that women in Ardabil city perceive abstract art as the most vitalizing type of public art. This may be because abstract art is open to interpretation and can be seen in many different ways, which allows women to connect with it on a personal level. Additionally, abstract art can be seen as a form of escapism, which can be appealing to women who are looking for a way to relax and de-stress.

Conclusion

The city of Ardabil has a lot of potential to create public art that is both visually appealing and revitalizing for women. However, the current state of public art in the city is lacking. There are only a small number of famous statues and some examples of murals and lighting. This is a missed opportunity to create a more vibrant and inviting urban environment for women. The managers and planners of the municipality and related bodies should pay more attention to the vitality and vitality of not only the women of the city of Ardabil, but also all sections of the society. They should commission more public art that is designed to appeal to women and other marginalized groups. This would help to create a more inclusive and equitable urban environment for everyone. In addition to commissioning more public art, the municipality should also take steps to improve the security of public spaces. This would make women feel more comfortable and safe in the city, which would encourage them to spend more time outdoors and enjoy the public art. By taking these steps, the municipality can create a more vibrant and inviting urban environment for women and all residents of Ardabil city.

Key words: Ardabil 'General Art, Interactive Art, Urban Spaces, Women's Enthusiasm.

Citation: Yazdani, Mohammad Hassan; Abdulahi Fard, Abolfazl; Velayati, Shiva; Saeidi Zaranji, Samira (2022). The effect of various types of public art in urban spaces on the perceived vitality of women in Ardabil, Motaleate Shahri, 12(48), 55–68. <https://doi.org/10.34785/J011.2022.025.112>.

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to Motaleate Shahri. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

اثر انواع هنر عمومی در فضاهای شهری بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

محمد حسن یزدانی^۱- استاد، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم اجتماعی و دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

ابوالفضل عبدالهی فرد- استادیار پژوهش هنر، دانشکده هنر، دانشگاه هنر اسلامی، تبریز، ایران.

شیوا ولایتی- استادیار گروه هنر، موسسه آموزش عالی نبی اکرم (ص)، تبریز، ایران.

سمیرا سعیدی زارنجی- دانشجوی دکتری، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

تاریخ دریافت: ۹ مرداد ۱۴۰۱ | تاریخ پذیرش: ۲۷ دی ۱۴۰۱

چکیده

در سه دهه اخیر هنر عمومی و ظهور آن در فضاهای شهری توجه بسیاری از متخصصان از جمله طراحان و برنامه ریزان شهری، معماران، روانشناسان، جامعه شناسان و سیاستمداران را به خود جلب کرده است. هرچند هنر عمومی به عنوان هنر تلفیق شده با فضای عمومی شهرها که در فضاهای سبز شهری، خیابان‌ها، ساختمان‌های عمومی و مجموعه‌های مسکونی قرار دارد، مفهوم جدیدی نیست اما توجه به رویکرد تعاملی بودن و کنش متقابل این نوع هنر با مردم استفاده‌کننده از فضای شهری کمتر در نظر گرفته شده است. این پژوهش با هدف بررسی اثر انواع هنر عمومی در فضاهای شهری بر ارتقای نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل ارائه شده است. این تحقیق به لحاظ ماهیت موضوع از نوع بنیادی-توسعه‌ای و به لحاظ نتایج از نوع پژوهش‌های کاربردی است. روش مورد استفاده در این پژوهش توصیفی-تحلیلی است. داده‌های مورد نیاز در این بررسی از طریق روش‌های میدانی و کتابخانه‌ای گردآوری شده‌اند. جامعه آماری پژوهش بانوان (متخصص و غیرمتخصص هنر و معماری) در شهر اردبیل است که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده صورت گرفته است. برای تحلیل داده‌ها از نرم افزار spss و آزمون آماری (t) تک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که هنر انتزاعی، هنر تعاملی-ایستا و هنر ایستادگی (مجسمه و تندیس فرهنگی- محلی) بیشترین تأثیر را بر نشاط بانوان داشته و تمایل به ایجاد و گسترش چنین المان‌هایی در فضای شهر اردبیل بیشتر احساس می‌گردد. بر اساس نتایج پژوهش با تلفیق هنر عمومی در فضای شهر اردبیل می‌توان سرزندگی و کیفیت زندگی نیمی از قشر جامعه که بانوان هستند را بهبود بخشید.

واژگان کلیدی: هنر عمومی، هنر تعاملی، فضاهای شهری، نشاط بانوان، شهر اردبیل.

نکات بر جسته

- زیباسازی فضای شهری با استفاده از هنر عمومی موجب ارتباط مؤثر شهر و ندان با آثار گفته شده می‌گردد.
- هنر باعث رفع نواقص و از بین بردن اختشاشات بصری سیما و منظر شهری می‌گردد.
- هنرهای عمومی موجب نشاط و سلامتی بانوان که نیمی از قشر جامعه هستند، می‌گردد.

فضاهای شهری دارد؟

۲. چارچوب نظری ۲،۱. هنر عمومی

برای تعریف هنر عمومی باید دو کلمه «هنر» و «عموم» را مورد بحث قرار داد. اصطلاح هنر عمومی مفهومی بسیار باز و گستردۀ دارد و از مجسمه‌های شهری تا گرافیتی‌ها در مترو را شامل می‌شود ولی اغلب به عنوان یک اصطلاح جمعی برای پوشش هر هنری که در گالری‌ها و یا موزه‌های رسمی نشان داده نمی‌شوند، استفاده می‌شود (Banerjee, 2001:56).

۲،۱،۱. هنر میرا

هنر موقت یا «میرا» در دهه ۱۹۸۰ به چیدمان‌ها یا عملیاتی که برای مدت زمان مشخص ساخته شده بودند، گفته می‌شد. نسبت به آثار دائمی، هنرهای موقتی می‌توانند انعطاف‌پذیر و مناسبت بیشتری با گذر زمان داشته باشند (Phillips, 1989:338). هنر میرا می‌تواند نگرانی ناموفق بودن کار را کاهش دهد، مشوق سعی و آزمون است و سبب می‌شود تا هنرمندان با مفاهیم پیچیده‌تری درگیر شوند؛ علاوه بر آن در هنر میرا محدودیت مصالح کمتری وجود دارد، چراکه مصالح نیازی به ماندگاری بالا ندارند. در زیر عنوان هنر موقت، شکل‌های دیگری از هنرمنند هنرهای نمایشی، هنر وابسته به مکان (مانند ویدئو اینستالیشن‌ها...) و هنر غیر متمرکز (مانند پوسترها و کارت‌ها) ایجاد شدند. مبتنی بر نگاه موقتی به هنر، فناوری دیجیتال و عصر اینترنت، فرم‌ها و واسطه‌های جدید را برای هنر شهری ایجاد کردند (Jones, 1992:52). کلین در مقاله خود می‌نویسد: هنری که خلق شده است تا چند ساعت، چند ماه یا چند سال بماند، هنر میرا نامیده می‌شود (Stevens & Dovey, 2019:331). به طور کلی تمامی هنرهایی که در آن شخص و فرد زنده در فضای باز در حال انجام یک اجراست را می‌توان هنر عمومی میرا یا پویا دانست. با نگاهی به ادبیات موضوع و متون مختلف، واژه‌های متعددی که در این باره گفته شده، عبارتند از: هنرهای عمومی پویا، اجرهای هنری در فضاهای شهری، اجرهای خیابانی، پروفورمنس‌های شهری و یا خیابانی. بهدلیل گستره وسیعی که این هنرها دارند، ارائه طبقه‌بندی از آنها امکان‌پذیر نیست. اما عمده‌ترین و مهمترین آنها چه در ایران و چه در سایر نقاط جهان عبارتند از: تئاتر خیابانی، رقص، موسیقی و آواز (از تکنووازی تا گروهی و کرال)، پانتومیم، شیوه‌خوانی و تعزیه، نقالی، برخوانی و پرده‌چرخانی، اجرهای سرگرم‌کننده مانند بندبازی وغیره. نادعلیان می‌گوید هنر میرا عمدتاً به این معناست که آن شکل زیبایی‌شناسانه‌ای که شکل گرفته و ما آن را تمام شده تلقی کردیم، دیگر جلوی چشم‌مان نیست (Moin al-Dini, 2013:90).

۲،۱،۲. هنر مانا

در خصوص هنر مانا باید گفت: مانا یا ماندگار در فرهنگ دهخدا صفت مشبه از ماندن بوده و مترادف با واژگانی چون باقی، پایا، پایدار، جاوید و ماندنی است و در مقابل کلمه میرا قرار می‌گیرد؛ زوال‌پذیر و فانی نیست (Shahidi, 1993:25). آن‌تومی رمسار در کتاب «هنر

۱. مقدمه

برکسی پوشیده نیست که همواره هنر در جوامع بشری به عنوان یکی از ارکان مهم تربیتی و آموزشی، عملکردی منطقی و بهبودگرا داشته است. بروز هنرشاپسته می‌تواند بسیاری از نا亨نجرای‌های اجتماعی را کنترل کرده و جامعه را به سرمنزل مطلوب و درخشان زندگی سوق دهد. ادراک زیبایی یکی از نیازهای انسانی است که شهروندان در شهر طالب آن هستند (Moinifar, 2013:23). امروزه شهرها به محل‌هایی برای انجام فعالیت‌های تکراری و زندگی ماشینی شهروندان تبدیل شده‌اند. خیابان‌ها و میادین انباشته از هرج و مرچ و عوامل و عناصر مزاحم بصری، شنیداری و رفتاری گوناگونی بوده که شهروندان را به نوعی دچار آشفتگی روحی و جسمی کرده‌اند. به نظر می‌رسد گذشته از مسائل شهرسازانه، راه حل دیگر که می‌تواند تا حدود زیادی به جامعه خشک و پرهرج و مرچ کنونی روح و نشاط ببخشد، ورود هنر به فضاهای شهری است که بی‌گمان به تلطیف و زیباسازی محیط خواهند انجامید و شهر بیمار و خسته را تسکین خواهد داد (Pourmand, 2009:51). استفاده از هنر در فضاهای عمومی کشور بدون در نظر گرفتن بسترها اجتماعی و خواست مخاطبان و تنها در جای‌گذاری مجسمه‌های متعدد خلاصه شده که سبب عدم استقبال عمومی از آنها و به حاشیه رانده شدن تعامل و مشارکت به عنوان هدف غایی هنر عمومی می‌گردد (Seyed Natanzi, 2018). استفاده از هنرهای عمومی در فضاهای شهری ایده‌ای است که بسیاری از کلانشهرهای دنیا در این حوزه سرمایه‌گذاری می‌کنند (Amin, 2008 Morris & Cant, 2006;19). زیرا در ایجاد فضاهای شهری خوب تأثیرگذار بوده و شهر را جذاب و خاطره‌انگیز می‌کند و مردم را به سمت برقراری ارتباط با آثار هنری و یکدیگر سوق می‌دهد (Zebracki, 2012:745). ارتباط هنر با افراد جامعه از بعد اجتماعی و فرهنگی مهم است. با وجود اهمیت و نقشی که هنر عمومی در کیفیت فضاهای عمومی شهری می‌تواند داشته باشد، در مطالعات انجام گرفته در حوزه هنر عمومی به اثر انواع هنر عمومی در فضاهای شهری بر نشاط مردم و به خصوص بانوان چندان توجه نشده است. بنابراین لازم است امروزه در شهرهای ایمان به چیزی و رای طراحی بناها و شبکه رفت و آمد بیندیشیم. باید فضاهایی حلق کنیم که با نیازهای امروز مطابقت داشته باشند و آنها را به طریقی تعریف کنیم که با تکنولوژی مدرن همخوان باشد. به این ترتیب، می‌توان به شهر غنا و تنوع بخشید و شاید به دنبال ایجاد تأثیر فریبینده‌ای که حاصل پیوندهای گوناگون شهروندان با نقاط مختلف شهر خواهد بود، بتوان در آنها احساس تعلق به شهر را ایجاد کرد (Bacon & Montagu, 1857:12). در این راستا لازم است در طراحی شهری نقاطی که از نظر تسهیلات شهری دارای ارزش هستند، به نفع مردم تقویت شوند و همچنین عوامل و نیروهای موردنیاز زمینه‌ساز ورود و توقف افراد در فضا باشند. از این‌رو می‌توان از هنر عمومی به منظور زیباسازی و بهبود کیفیت بصری شهر ارdeبل، از بین بردن اشکالات معماری، زیباسازی، بهینه‌سازی محیط شهری و ارتقای کیفیت زندگی شهر و شهروندان (به خصوص بانوان شهری) بهره گرفت. این مطالعه با هدف پاسخگویی به این سؤال انجام شده است که کدام نوع هنر عمومی تأثیر بیشتری بر ارتقا نشاط درک شده بانوان شهر ارdeبل از

و ماشین‌ها، فضاهای خدماتی و المان‌های خدماتی (سرویس‌ها، ساعت‌ها، نیمکت‌ها، آبخوری‌ها، کیوسک‌ها، سطل زباله و ...) است (Remesar, 2005:128). از این دست هنرهای تجسمی شهری می‌توان به نقاشی دیواری، گرافیتی، مووال، مجسمه و حتی نور و هنر نوری اشاره کرد. از تعاریف مختلف از هنر عمومی می‌توان به مهمترین ویژگی‌های هنر عمومی دست یافت. بدین ترتیب بر اساس تعاریف گوناگون ویژگی‌های هنر عمومی در جدول شماره ۱ ارائه شده است.

عمومی به سوی یک چارچوب نظری، طبقه‌بندی را برای هنرهای عمومی مانا و ایستاده می‌دهد که به صورت یادمان‌های تاریخی، بناهای ویژه، یادبودها، مجسمه و دیگر مصنوعات، عناصر مبلمان شهری، شاخص‌های فعالیت‌های مجاز و غیرمجاز و قلمروها (نرده‌ها، علائم و ...)، نظام دهنده حرکتی (کف سازی‌ها، علائم و نورپردازی، آبنمایها و ...)، عناصر فضای سبز، فضای عمومی، فضای خالی بین ساختمان‌ها، عناصر معماری منظر، عناصر مبلمان شهری، مردم

جدول شماره ۱: ویژگی‌های هنر عمومی از منظر آرای نظریه پردازان

منبع	ویژگی هنر عمومی	نظریه پرداز
(Pourmand, 2009:58)	نظم یافته و تخصیص یافته برای عموم اشتراکی بودن - قابل دریافت و ادراک بودن	نظم یافته و تخصیص یافته برای عموم اشتراکی بودن - قابل دریافت و ادراک بودن
(Maguire, 2008:22)	در دسترس و در دید عموم گذاری	مگوایر
(Karimi; Ali, 2019:35)	افزایش آگاهی افراد توسعه ارزش‌های جامعه	
(Franck & Paxson, 1989:82)	تبديل فضای مکان افزودن معنابه منظرهای انزواجی	هویارد
(Selwood, 1995:36)	ارتفاعی کیفیت فضاهای شهری منحصر به فرد شدن توسعه‌های آتی پیروزش تفکر خلاقانه افزایش توریسم کاهش سطح وندالیسم	سلوود
(Moradi, 2007:89)	یادآوری خاطرات بهبود منظر شهری کمک به احیای اقتصاد در خلال توریسم - احیای فرهنگی و هنری - هویت بخشی به جامعه - ارتقای کیفیت زندگی شهری	رمسار

مستخرج از مبانی نظری پژوهش (۱۴۰۱)

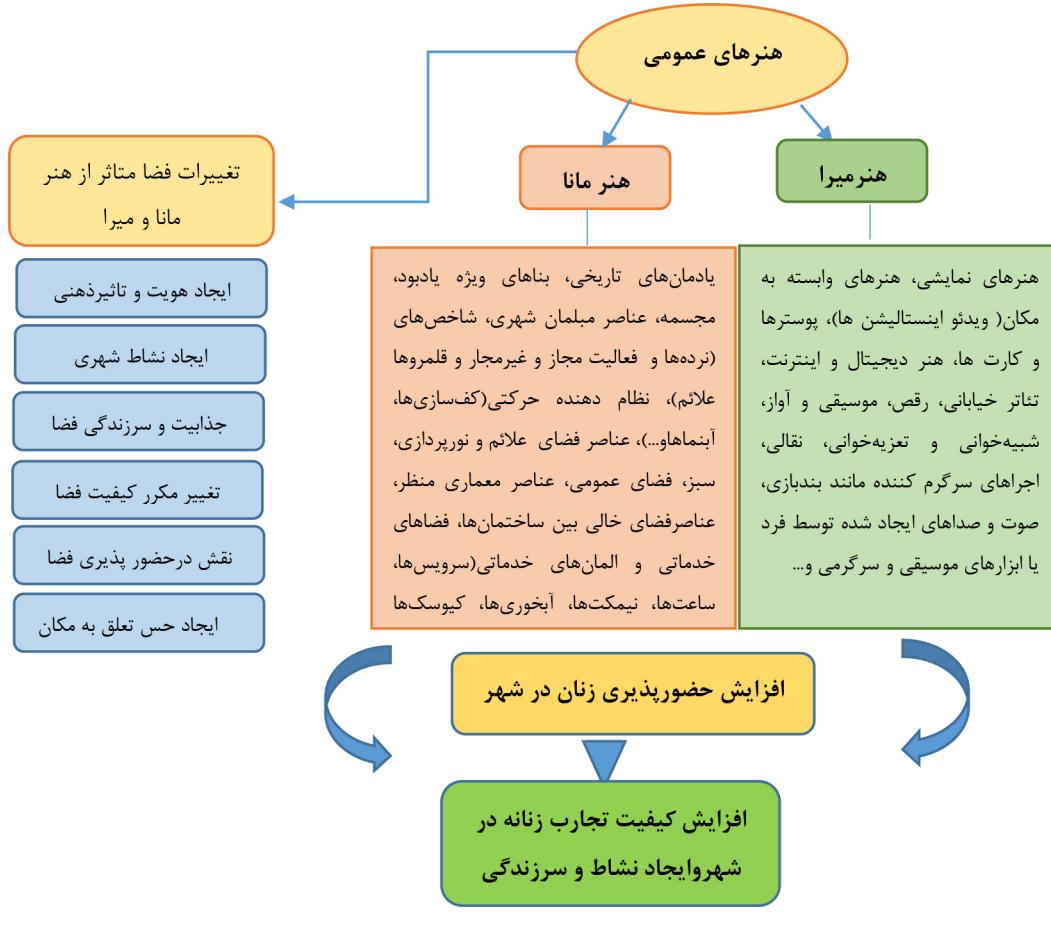
این محدودیت‌ها ممکن است با توجه به زمان و مکانی که زنان از فضاهای عمومی استفاده می‌کنند و یا مدت زمان استفاده و رفتار و تجارب آنها در طول زمان استفاده از فضا تأثیر متفاوت داشته باشد (Day, 2000:112). یکی دیگر از دلایل حضور کم‌رنگ زنان در فضای عمومی شهر بر مبنای پژوهش‌های مژو شده، توجه زیاد زنان به ابعاد زیبایی شناسانه محیط و عناصر مبلمان شهری و تضاد روان شناسانه و جامعه‌شناسانه زنان است. بنایراین مشارکت فعال زنان در تهیه و اجرای طرح‌های شهری، زمینه‌سازی حضور بیشتر زنان در فضاهای شهری، ارتقای امنیت فضاهای عمومی، اهتمام در حفاظت نقاطی که زنان بیشتر در آن حضور می‌یابند، قابلیت افزایش دید، بازبودن و سهولت دسترسی و افزایش قدرت سیستم حمل و نقل شهری در شب از جمله مواردی هستند که می‌توانند در ایجاد فضاهای شهری مناسب برای زنان نقش مساعدی ایفا کنند (Ali, 2013:8).

۲.۳. هنر عمومی و نشاط اجتماعی
نشاط و شادی به عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای بشری است که او را برای مقابله با پیچیدگی‌ها و مشکلات دنیای امروز مهیا می‌گرداند. گرچه به اعتقاد بسیاری از افراد این هنر درونی است و خود فرد باید شادی را در زندگی اش خلق کند، اما آنچه‌ای که فضای شهری‌بیشترین ارتباط را با مردم و محیط زندگی برقرار می‌سازد، نقش بسزایی در احساس شادی و آرامش به شهرمندان دارد. خیابان‌ها، پارک‌ها و مراکز تفریحی به عنوان فضاهای شهری می‌توانند حس شادی و رفتار مهربانانه را به تک افراد جامعه القا کنند و در ایجاد نشاط در جامعه نقش داشته باشند. هنگامی که افراد جامعه با آرامش در خیابان‌ها قدم می‌زنند و از سرانه‌های متنوع شهری برخوردارند،

۲.۲. میزان حضور پذیری زنان در فضای شهر
فضاهای عمومی، فضاهایی قابل دسترس هستند که فرصت‌هایی را برای برساخت هویت و مدیریت خود فراهم کرده و شهامت و توانایی استفاده از فضای عمومی، فضا و خود را به طور همزمان بازتابیلید و بازتعیف می‌کنند. فضاهای عمومی مکانی برای رفع نیازهای روزمره و زندگی عمومی در شهرها هستند. این فضاهای در طول زمان و بر اساس شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تغییر می‌یابند (Pasaogullari & Doratli, 2004:230). استفاده و مناسب بودن فضاهای عمومی، موضوع مهمی است که باید در هر مطالعه‌ای که زندگی روزمره زنان و مردان را مدنظر قرار می‌دهد، مورد توجه قرار گیرد. نیاز به حضور در فضای باری همه گروه‌ها فارغ از جنسیت، سن، سطح درآمد، شغل و ... امری ضروری است. از آنجا که زندگی روزمره زنان و مردان در این فضاهای رخ می‌دهد، مناسب بودن این فضاهای برای استفاده تمام گروه‌ها موضوع بسیار مهمی است. حضور در فضای حق مسلم زنان است و آنان نیز همانند مردان باید از شرایط برابر برای حضور در فضاهای شهری برخوردار باشند، اما امروزه زنان تا حدی از این حق شهریوندی خود محروم شده‌اند. برای تأمین این برابری جامعه باید با درک تفاوت در نیازها، موقعیت و اهداف فرد، موانع محدود کننده را رفع کرده و به آنها امکان حضور و مشارکت اجتماعی برابر را داده شود. عوامل متعددی حضور زنان را در فضاهای شهری محدود می‌کنند؛ عوامل کالبدی و طراحی فضاهای و هنگارهای غالب اجتماعی و فرهنگی از این دسته عوامل هستند. دی معتقد است محدودیت‌ها شامل منابع محدود مانند پول و تحرک، احساسات بازدارنده مانند ترس و استرس، مسئولیت‌های بازدارنده و سنگین مانند کار در منزل و نگهداری از کودکان و همچنین موقعیت‌ها و هنگارهای مؤثر اجتماعی مانند اصول و هنگارهای محدود کننده جنسی و یا طراحی و برنامه‌ریزی غیرحساس به موضوع است. البته

افراد هنگام مواجهه با هنر عمومی یا مواجهه با افراد دیگر که درگیر هنر عمومی هستند، ایجاد می‌شود (Cresswell, 2013). همان طور که Amin (2008:19) اظهار داشت، احساس تعجب، غافلگیری، شادی و نشاط در افراد هنگام روبه رو شدن و تعامل با آثار هنری در فضاهای عمومی از آن جمله است. هنر عمومی در فضای عمومی باعث ایجاد نشاط در فضای عمومی شود و به مردم اجازه می‌دهد دور هم جمع شوند و در محیط تفکر کنند یا از آن لذت ببرند (Amin, 2008; Morris & Cant, 2006:878).

نسبت به یکدیگر حس خوشایندتری دارند که درنتیجه آن بذر محبت و شادی در شهر پاشیده می‌شود. بدون تردید شهرسازی منطبق بر معماری معنوی و بومی، برنامه‌ریزی و طراحی اصولی شهری و صدها عامل دیگری تواند در شکل‌گیری نشاط اجتماعی گمشده در مدیریت شهری حاضر ایجاد نشاط شهروندی عنصری گمشده در دنیال این عنصر گمشده در فضاهای عمومی شهر است (Anderson, ; 2006 Pile, 2010, 2011:738). هنر عمومی می‌تواند به عنوان محرك، تأثیر یا تحول بدنه داشته باشد که

صورت نگرفته و در مورد شهر اردبیل این موضوع بررسی نشده است که می‌تواند به عنوان نوآوری در پژوهش باشد.

۳. روش‌شناسی و محدوده مورد مطالعه
پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از حیث روش توصیفی-تحلیلی است. روش جمع‌آوری اطلاعات با توجه به ماهیت مطالعه به صورت پیمایشی و کتابخانه‌ای با استفاده از پرسشنامه با بنوان شهر اردبیل است. برای تأیید روایی پرسشنامه با توجه به این که تحقیقات اندکی در این زمینه انجام گرفته است از نظر اسناید و متخصصان امر و برای بررسی میزان پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شد. ضریب کلی آلفا برابر با (۰/۹۰۶)، به دست آمده که نشان از پایایی بالای پرسشنامه است (جدول شماره ۳). جامعه آماری در پژوهش حاضر

سابقه مطالعه درباره هنر شهری و دیدگاه‌های مختلف درباره این پدیده جدا از سیر تحول مفهومی و کارکرده هنر در فضای شهری نیست. از معدد نوشتارهای قبل از قرن بیستم درباره استفاده هنر در فضای شهری، کتاب «ساخت شهر براساس مبانی هنری» نوشته کامیلوزیته است. نکته مهم در این کتاب، توجه زیته به خالی شدن شهرها از اصول هنری در اثر شهرسازی مدرن است که در فضاهای خالی از تعاملات اجتماعی آن، جایی برای اصول هنری وجود ندارد (زیته، ۱۳۸۵). از مهمترین پژوهش‌ها در ارتباط با هنر عمومی می‌توان به پژوهش‌های (خارجی و داخلی) اشاره کرد (جدول شماره ۲).

با توجه به مطالعات انجام گرفته بیشتر پژوهش‌ها مربوط به شهر دوستدار زنان یا میزان دسترسی زنان به فضاهای شهری است که در زمینه بررسی هنر عمومی در فضای شهری برنشاط بنوان پژوهشی

جدول شماره ۲: پیشینه مطالعات پژوهش

ردیف	مؤلف	نتایج پژوهش
۱	(Sepe, 2017)	در مقاله‌ای به نقش فضای عمومی دررسیدن به شادی شهری و شناسایی عواملی که باعث چنین درکی از سوی کاربران می‌شود، اشاره کرده و شادی شهری را به عنوان مفهومی تعریف کرده که درک مثبتی از یک مکان را به مردم میدهد و سبب می‌شود مردم مدت زمان زیادی در آن فضا بمانند و یا مجدداً به آن فضا بازگردند. یافته‌های تحقیق نشان میدهد که حضور هنر در اشکال مختلف در فضاهای شهری از جمله عواملی است که شرایط شادی را بر می‌انگیرد. علاوه بر این، برخی از آثار هنری به دلیل داشتن پویایی بالقوه خود، عناصر تجمیعی را تشکیل می‌دهند.
۲	(Jagannath, 2018)	در پایان نامه کارشناسی ارشد با عنوان تعامل مردم با هنرهای عمومی در نیوزلند هدف از تحقیق را بررسی چگونگی نأتیرو ارتقای تعامل فضاهای عمومی با هنرهای عمومی بیان می‌کند. این مطالعه نشان میدهد که برای موافقیت هنر عمومی، داشتن یک جزء تعاملی در حوزه عمومی مهم است. هنرهای عمومی در فضاهای شهری ایجاد نشاط می‌کنند و اکتش های احساسی متفاوتی ایجاد می‌کنند.
۳	(Madanipour, 2017)	در پژوهشی به این نتیجه رسیده‌اند که امکان حضور در فضاهای عمومی برای همه گروه‌ها فارغ از جنسیت، سن، سطح درآمد، شغل و... امری ضروری است و بالطبع حضور زنان در فضاهای عمومی نیز به عنوان گروهی اجتماعی و بهره مند از حقوق شهر وندی از این قاعده مستثنی نیست.
۴	(Remesar, 2005)	کتاب بازاری شهری، چالشی برای هنر عمومی، حاوی سلسله پژوهش‌هایی است در ارتباط با دیوارنگاری شهری که توسط رمسار و تعدادی از پژوهشگران نگارش شده و خود رمسار آن را تدوین کرده است.
۵	(Soleimani, 2018)	در مقاله‌ای با عنوان طراحی فضاهای شهری با ارزیابی نگرش جنسیتی (مطالعه مورد: پارک بانوان نرگس ارومیه)، نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد که تهیه زنان خانه‌دار و مذهبی تمايل به استفاده از پارک‌های زنانه دارد و دسته سوم زنان یعنی زنان شاغل جامعه و دسته چهارم یعنی زنانی با نگرش‌ها و گرایش‌های فمینیستی رغبتی برای استفاده از این گونه پارک‌ها را ندارند. چنین وضعیتی در مورد میزان احساس امنیت و آرامش زنان در پارک بانوان نیز صدق می‌کند.
۶	Pourhossein) (Roshan, 2018)	در مقاله‌ای با عنوان ادراک معنایی بانوان از فضاهای شهری پس از طرح توسعه با استفاده از نظریه زمینه‌ای براساس روش نمونه‌گیری هدفمند و نیز معیار اشباع نظری، سی و هفت نفر از بانوان ۲۰ تا ۴ سال محله ساغری سازان رشت در این مطالعه شرکت کردند. نتیجه نهایی این بررسی بر پارگشته امنیت و آسایش پیشین مجموعه تأکید داشته است.
۷	(Rostami, 2016)	در مقاله‌ای با عنوان تبیین ارزیابی مؤلفه‌های هنر عمومی (نمونه موردی: پارک المپیانی بانکوک و ایل گلی تبریز) «هنر عمومی» را به عنوان یکی از بی‌شمار راه‌های پاسخ‌گویی به مسئله شهر و شهرنشینی دردهه دوم قرن بیست و هشت ساله این مطالعه شرکت کردند. از منظر ساختاری این دو پارک مشابه‌های عدیده‌ای با یکدیگر دارند که این مطالعه را از منظرون روشن شناختی توجیه پذیر می‌کند. براساس تحلیل مؤلفه‌های موجود از عناصر مشترک این دو پارک، دریاچه، مقیاس مشابه و هم‌مانانی تاریخ احداث فضاست.
۸	(Zangi, 2014)	در کتاب دیوارنگاری ایران رهیافت‌های نوین به بررسی جامع، پیرامون دیوارنگاری ایران و ابعاد و جنبه‌های مختلف و متنوع آن پرداخته و با معرفی این هنر در ایران حقوق مالکیت معنوی آموزش اصول کیفی و ابعاد و کارکردهای اقتصادی آن را معرفی نموده است. بررسی کلی در این کتاب نشان می‌دهد که حجم آثار پژوهشی و نظریه تولید شده در زمینه هنر دیوارنگاری در ایران به هیچ روی متناسب با میزان استفاده از این هنر در جوامع شهری مانیست و با توجه به نقش فرهنگی این آثار و هنرینه‌های تخصیص یافته برای سفارش و تولید آنها این مسئله ضرورت شکل‌گیری رویکرد علمی به این هنر را برای ماروشن می‌سازد.
۷	(Fazli, 2013)	در پژوهشی با عنوان شهر دوستداران از نظر زنان متعلق به پایگاه‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی تهران به این نتیجه دست یافته‌اند که از نظر زنان مصاحبه شونده، با بهره‌مندی از هشت و پیش‌گی، تهران شهری دوستداران می‌شود؛ تهران آمن، تهران راحت، تهران فعال، تهران مشارکتی، تهران فراغتی، تهران عادلانه، تهران زیبا و تهران دوستدار کودک.
۹	(Naqdi, 2013)	در مقاله‌ای با عنوان دسترسی زنان به فضاهای شهری (مطالعه موردی: زنان شهر ایلام) نتایج نشان می‌دهد که بدین زنانه یکی از عوامل مهم ایجاد محدودیت است. ترس از تعرض و تجاوز، زنان را از فضاهای شهری دور نگه می‌دارد.
۱۰	(Daripour, 2014)	مقاله بررسی نقش مؤلفه‌های منظر شهری در ارتقای سطح احساسات شهر وندان در فضاهای عمومی شهر اهواز (مطالعه موردی: محله گلستان) به این نکته اشاره دارد که امروزه، جرم و احساس نامنی در برای آن، در محلات شهری، از دعده‌گههای اصلی شهر وندان به شمار می‌رود و در رشد آسیب‌های اجتماعی مؤثر بوده‌اند.
۱۱	(Vahdatalab, 2012)	ابتدا بررسی انواع هنر عمومی به گونه هنر عمومی تعاملی و متقابل در فضاهای شهری غنی جهان پرداخته شده و پس از آن به چگونگی ایجاد تعامل و کنش متقابل بین هنرهای عمومی و مردم اشاره می‌کند. در نهایت ضمن مقایسه هنر عمومی در فضاهای شهری موفق با فضاهای ایرانی به این نتیجه می‌رسد که فضاهای شهری ایرانی قادر رویکرد تعاملی هنر عمومی بوده است.

دانوان (متخصص و غیرمتخصص هنر و معماری) در شهر اردبیل است که بین ۳۵-۲۰ سال دارند (۵۷, ۹۱۳). برای برآورد حجم نمونه از فرمول کوکران بهره گرفته شده که تعداد ۳۸۱ نمونه برآورد گردیده است که ۱۸۵ پرسشنامه سالم و به روش تصادفی ساده درین جامعه آماری توزیع و تکمیل گردید. در این پژوهش پرسشنامه متغیرهای تحقیق را مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد که مشتمل بر ۴۱ سؤال در

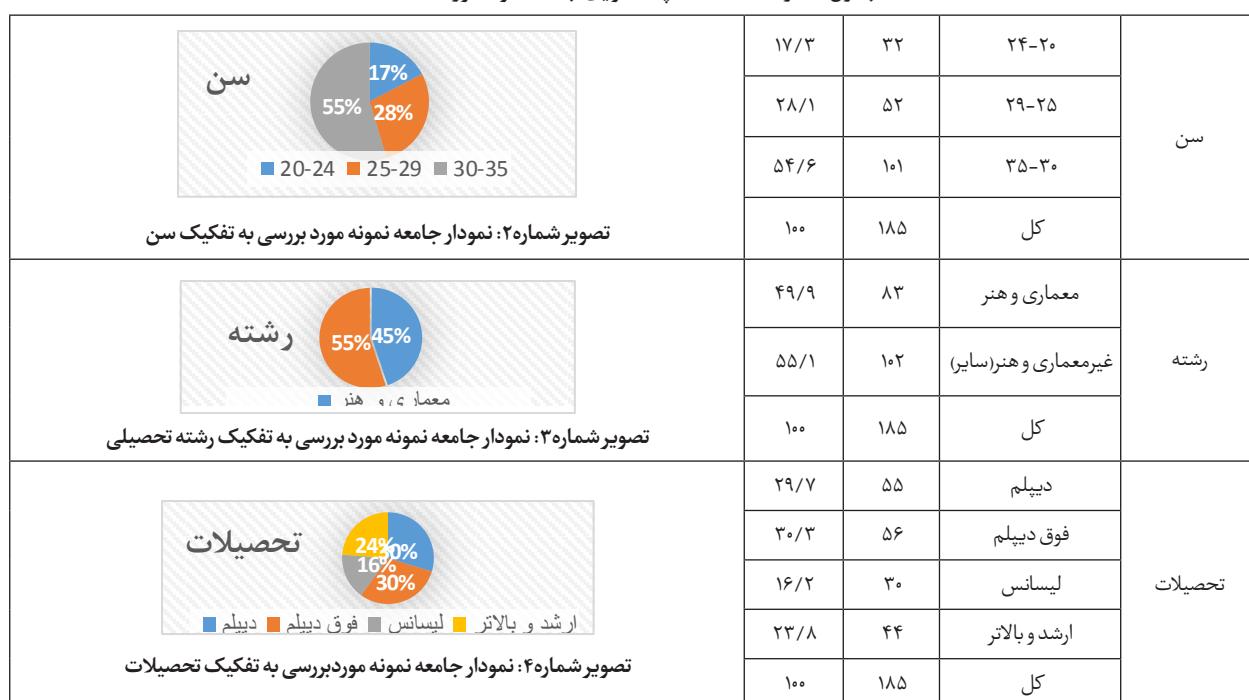
یافته های توصیفی در این پژوهش شامل آمارهای مربوط به مشخصات پاسخ‌گویان اعم از (سن، میزان تحصیلات و رشته تحصیلی) است. جدول شماره ۴ در رابطه با متغیر سن، نشان می‌دهد که بیشتر پاسخ‌گویان مربوط به گروه سنی ۳۵-۳۰ با درصد (۵۴/۶) بوده‌اند. براساس نتایج حاصل از پرسشنامه در رابطه با متغیر سطح تحصیلات پاسخ‌گویان، بیشترین میزان فراوانی و درصد تحصیلات در بین پاسخ‌گویان مربوط به دیپلم و فوق دیپلم است. همچنین براساس رشته تحصیلی ۸۳ نفر (۴۴٪) از پرسش‌شوندگان رشته معماری و هنر و ۱۰۲ نفر (۵۵٪) نیز رشته غیر هنر و معماری بوده‌اند.

مجازی به جامعه هدف ارسال شد. گفتنی است که سوالات از طریق طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای مورد سنجش قرار گرفته‌اند. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها در قسمت آمار توصیفی از نرم‌افزارهای Spss، Excel و برای آمار استنباطی که در آن روابط میان متغیرها براساس هدف پژوهش بررسی می‌شود از آزمون آماری (T تک نمونه‌ای) استفاده شده است.

جدول شماره ۳: میزان آلفای کرونباخ متغیرها

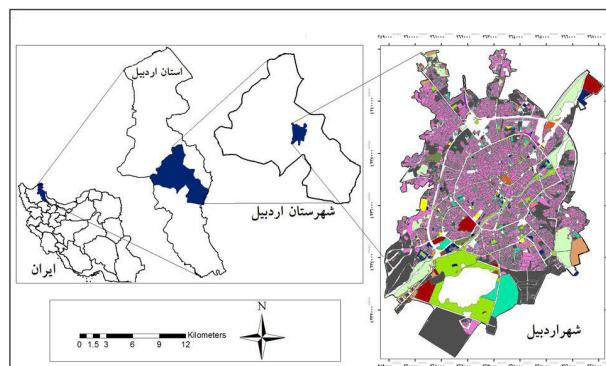
تعداد گویه	میزان آلفای کرونباخ
.۹۰۶	۴۱

جدول شماره ۴: مشخصات پاسخ‌گویان جامعه نمونه مورد مطالعه

جنوبی)، با مختصات جغرافیایی ۱۹°۴۷' تا ۵۰°۴۸' طول شرقی از نصف‌النهار گرینویچ و ۳۷°۱۱' تا ۴۲°۳۹' عرض شمالی از خط استوا، در شمال غرب فلات ایران (شرق و شمال فلات آذربایجان) قرار دارد (تصویر شماره ۵).

۳.۱. معرفی محدوده مورد مطالعه
براساس اطلاعات سرشماری بلوک‌های آماری در سال ۱۳۹۵ شهر اردبیل در مناطق پنج گانه خود ۵۲۲ هزار و ۸۰ نفر را در خود جا داده است. استان اردبیل با وسعتی در حدود ۱۷ هزار و ۸۶۷ کیلومتر، نزدیک به ۱/۱ درصد از کل مساحت کشور، به شکلی طولی (شمالي-

تصویر شماره ۵: موقعیت استان و شهر اردبیل در تقسیمات جغرافیایی ایران

نماد شهری محروم بوده و هیچ نشانه و سمبلی از این فرهنگ و تاریخ در معابر و میادین شهر دیده نمی‌شود و این درحالی است که در سال‌های گذشته نصب تندیس و سرديس دراماکن و معابر شهری شتاب تصاعده داشته که این امر نه تنها در معرفی شهر نتیجه مورد نظر را نداشته بلکه حتی به آشتفتگی بصری در شهر هم افروده است که در اینجا به چند مورد از هنرهاي عمومي شهر اشاره می‌شود (Jamali, 2013:5).

۲.۳. بررسی هنرهاي عمومي در شهر اردبیل
احداث هنرهاي شهری می‌تواند در نشاط شهروندان و ایجاد حس سرزنشگی در بین اقوام جامعه به خصوص بانوان شهر نقش محوری داشته باشد اما بی‌توجهی به گرافیک شهری، اردبیل را به شهر سرديس‌ها و تندیس‌ها تبدیل کرده است. برنامه‌ریزی برای زیباسازی شهر با توجه به هنر گرافیک شهری یکی از لزومات مدیریت محسوب می‌شود. اردبیل که بیش از سه دهه از مرکز استان شدن آن می‌گذرد، از تاریخ و فرهنگ غنی برخوردار است. همچنان از داشتن

جدول شماره: چند مورد از نشانه‌ها و نماهای بصری موجود در شهر اردبیل

عنوان	توضیح	تصویر
میدان مادر	تداعی مقاهم و ارزش‌های فرهنگی مانند حجاب	
تندیس شاه اسماعیل صفوی	تداعی شخصیت‌های علمی و فرهنگی، ویژگی‌های شخصیتی اسطوره‌ها، قدرت پادشاهان و ...	
تندیس عروج میدان جانبازان	تداعی اصالت‌های ملی و بومی از فرهنگ گذشته یک کشور یا منطقه	
تندیس شهید خلبان غفور جدی	تداعی ایثار و فداکاری نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران	
سردیس و تندیس	مرحوم موزن‌زاده اردبیلی و تاج الشعرا یحیی: از بزرگان اهل ادب و هنر اردبیل	
گذرگاه آرامش در شهر اردبیل	گذرگاه آرامش (پیاده راه) (مرکز تفریحی و سرگرمی) در منطقه ۲ شهرداری اردبیل ایجاد شده و به صورت شبانه روزی به مراجعه کنندگان خدمات ارائه می‌دهد.	
دیوارنگاری	دیوارنگاری در شهر اردبیل کم و بیش در بعضی از مناطق مشاهده می‌شود. از قبیل (میدان بسیج یاد مرکز شهر) که فضای بصری بسیار زیبایی را به وجود آورده است.	
آبناها و نورپردازی	آبناها که در محله تاریخی اردبیل (شیخ صفی الدین) فضای بصری زیبایی را به وجود آورده است.	

نشاط درک شده بانوان، از طیف پنج گزینه‌ای لیکرت استفاده شده و رتبه‌های ۱ تا ۵ به پاسخ‌ها اختصاص داده شده، امتیاز ۱ نشان‌دهنده کمترین میزان نشاط درک شده و امتیاز ۵ نشان‌دهنده بیشترین میزان نشاط است. به این ترتیب عدد ۳ به عنوان میانگین نشاط درک شده به دست آمده (میانگین تجربی) است. داده‌های این

۴. نتایج و بحث
۴.۱. یافته‌های استنباطی
در این پژوهش برای بررسی میزان تأثیر هنر عمومی بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل با توجه به مقیاس داده‌ها از آزمون آنک نمونه‌ای استفاده شده است. با توجه به این که برای سنجش میزان

به تحلیل آنها پرداخته می‌شود.
کدام نوع هنر عمومی تأثیر بیشتری بر ارتقای نشاط درک شده
با نوان از فضاهای شهری دارد؟

بخش پژوهش شامل نمونه تصاویر از تمامی انواع هنر عمومی است که در قالب دو بخش هنر پویا متغیر و هنر ایستا و ۱۳ نوع از هنر عمومی و در مجموع ۴۱ سؤال تدوین گردیده است که در این بخش

جدول شماره ۶: نتایج آزمون تک نمونه‌ای در میزان تأثیر هنر انتزاعی و متناسب با سایت برنشاط درک شده با نوان شهر اردبیل

فاصله اطمینان %۹۵	آمار تحلیلی	آمار توصیفی						معیار
		ارزش تست -۳	معنی داری	درجه آزادی	امقدار	اختلاف میانگین	انحراف معیار	
کران بالا	کران پایین							هنر انتزاعی
۱/۳۴	۱/۰۴	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۵/۵۹	۱/۱۹	۱/۰۳	۴/۱۹	
۱/۷۰	۱/۵۱	۰/۰۰۰	۱۸۴	۳۳/۴۹	۱/۶۰	۰/۶۵۱	۴/۶۵	
۱/۷۳	۱/۵۲	۰/۰۰۰	۱۸۱	۳۰/۸۲	۱/۶۳	۰/۷۱۴	۴/۶۳	
-	-	-	-	-	-	-	۴/۷۱	میانگین
۱/۴۱	۱/۱۳	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۷/۹۰	۱/۲۷	۰/۹۶۱	۴/۲۷	هنر مناسب با سایت
۱/۳۶	۱/۰۶	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۵/۷۳	۱/۲۱	۱/۰۵	۴/۲۱	
۱/۲۲	۰/۹۱	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۲/۶۱	۱/۰۷	۱/۰۶	۴/۰۷	
-	-	-	-	-	-	-	۴/۱۸	میانگین
۱/۲۵	۰/۹۲	۰/۰۰۰	۱۸۰	۱۳/۱۰	۱/۰۸	۱/۱۱	۴/۰۸	هنر تعییه شده در فضا
۱/۱۲	۰/۸۰۰	۰/۰۰۰	۱۸۳	۱۱/۷۷	۰/۹۶	۱/۱۰	۳/۹۶	
۱/۱۷	۰/۸۳۴	۰/۰۰۰	۱۷۹	۱۱/۶۲	۱/۰۰	۱/۱۶	۴/۰۰	
-	-	-	-	-	-	-	۴/۲۵	میانگین

در فضا (۴/۲۵) است. جدول شماره ۶ نشان دهنده میانگین حد متوسط به بالا (۳) است و میزان تمایل به افزایش هنرهای متناسب با سایت در شهر اردبیل بیشتر بوده و در نتیجه با ایجاد و گسترش چنین هنرهایی در فضای شهری باعث نشاط و سرزندگی در گروههای هدف می‌گردد.

به منظور تعیین میزان نشاط و تمایل با نوان شهر اردبیل به ایجاد هنرهای عمومی در فضاهای شهری از آزمون تک نمونه‌ای استفاده شده است. نتایج مستخرج از آزمون نشان دهد، براساس نظر پرسش‌شوندگان میانگین شاخصهای هنر انتزاعی (۴/۷۱)، میانگین هنر متناسب با سایت (۴/۱۸) و میانگین هنر تعییه شده

جدول شماره ۷: نتایج آزمون تک نمونه‌ای در میزان تأثیر هنر کاربردی و جنبشی بر نشاط درک شده با نوان شهر اردبیل

فاصله اطمینان %۹۵	آمار تحلیلی	آمار توصیفی						معیار
		ارزش تست -۳	معنی داری	درجه آزادی	امقدار	اختلاف میانگین	انحراف معیار	
کران بالا	کران پایین							هنر کاربردی
۱/۴۷	۱/۲۰	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۹/۸۳	۱/۳۴۰	۰/۹۱۹	۴/۳۴	
۱/۳۹	۱/۰۶	۰/۰۰۰	۱۸۳	۱۴/۸۴	۱/۲۲۸	۱/۱۲۲	۴/۲۲	
۱/۱۹	۰/۸۵	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۱/۷۹	۱/۰۲۱	۱/۱۷۱	۴/۰۲	
-	-	-	-	-	-	-	۴/۲۵	میانگین
۱/۲۳	۰/۸۹	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۲/۴۴	۱/۰۶۴	۱/۱۶۳	۴/۰۶	هنر جنبشی
۰/۷۴۴	۰/۴۱۸	۰/۰۰۰	۱۸۳	۷/۰۲	۰/۵۸۱	۱/۱۲۲	۳/۵۸	
۰/۶۶	۰/۳۵	۰/۰۰۰	۱۸۳	۶/۳۴	۰/۵۱۰	۱/۰۹۱	۳/۵۱	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۸۹	میانگین
۰/۶۵	۰/۳۳	۰/۰۰۰	۱۸۲	۶/۰۵	۰/۴۹۱	۱/۰۹۸	۳/۴۹	هنر مبتنی بر صدا
۰/۷۵	۰/۴۲	۰/۰۰۰	۱۸۳	۷/۱۶	۰/۵۹۲	۱/۱۲۲	۳/۵۹	
۰/۸۲	۰/۴۸	۰/۰۰۰	۱۸۱	۷/۶۴	۰/۶۵۹	۱/۱۶۳	۳/۶۵	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۵۷	میانگین

میانگین تجربی که (۳) است، نتایج نشان دهد میانگین گویه‌ها بیشتر از حد متوسط بوده و نشاط ایجاد شده در این گونه از هنرهای عمومی زیاد است و با نوان تمایل دارند در فضای شهری از چنین هنرهایی استفاده گردد تا باعث لذت و سرزندگی افراد شود.

براساس نتایج آزمون تک نمونه‌ای (جدول شماره ۷) میزان نشاط ایجاد شده در با نوان و تمایل به داشتن چنین هنرهایی در فضای شهری و همچنین لذت از دیدن هنرهای عمومی در شهر به این ترتیب است: هنر کاربردی با میانگین (۴/۲۵)، هنر جنبشی با میانگین (۳/۸۹) و هنر مبتنی بر صدا با میانگین (۳/۵۷). با توجه به

جدول شماره ۸: نتایج آزمون اتک نمونه‌ای در میزان تأثیر هنر دیجیتال بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

آمار تحلیلی							آمار توصیفی	زیرمعیار	معیار
فاصله اطمینان ۹۵%		ارزش تست - ۳							
کران بالا	کران پایین	معنی داری	درجه آزادی	امقدار	اختلاف میانگین	انحراف معیار	میانگین		
۰/۶۷۷	۰/۳۲۸	۰/۰۰۰	۱۸۴	۵/۶۸	۰/۵۰۲	۱/۲۰۲	۳/۵۰	۱۹. لذت از دیدن هنرهای دیجیتال	هنر دیجیتال
۰/۸۱۵	۰/۴۴۵	۰/۰۰۰	۱۸۳	۶/۷۱	۰/۶۳۰	۱/۲۷۲	۳/۶۳	۲۰. نشاط ایجاد شده از دیدن هنر دیجیتال	
۰/۹۳۹	۰/۵۶۳	۰/۰۰۰	۱۸۴	۷/۸۹	۰/۷۵۱	۱/۲۹۴	۳/۷۵	۲۱. تمایل به ایجاد چنین آثاری میانگین	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۶۲		
۰/۶۲۷	۰/۲۵۳	۰/۰۰۰	۱۸۳	۴/۶۳	۰/۴۴۰	۱/۲۸۷	۳/۴۴	۲۲. لذت از دیدن بهانه‌ای دیجیتال	هنر دیجیتال بر روی نما
۰/۹۴۴	۰/۵۹۸	۰/۰۰۰	۱۸۳	۸/۸۰	۰/۷۷۱	۱/۱۸۸	۳/۷۷	۲۳. نشاط ایجاد شده از دیدن هنر دیجیتال بر روی نما	
۱/۲۹۶	۰/۹۹۶	۰/۰۰۰	۱۸۳	۱۵/۰۶	۱/۱۴۶	۱/۰۳۲	۴/۱۴	۲۴. تمایل به ایجاد چنین آثاری میانگین	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۷۸		

این که پرسشنامه پژوهش به صورت تصویری است، بانوان با دیدن تصاویر به ایجاد چنین هنرهایی در فضای شهری اردبیل تمایل دارند.

نتایج مستخرج از پرسشنامه نشان می‌دهد (جدول شماره ۸) میانگین هنر دیجیتال بر روی نما، از دیدگاه بانوان متخصص و غیر متخصص شهر اردبیل به ترتیب (۳/۷۸) و (۳/۷۵) است. باتوجه به

جدول شماره ۹: نتایج آزمون اتک نمونه‌ای در میزان تأثیر انواع هنر تعاملی بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

آمار تحلیلی							آمار توصیفی	زیرمعیار	معیار
فاصله اطمینان ۹۵%		ارزش تست - ۳							
کران بالا	کران پایین	معنی داری	درجه آزادی	امقدار	اختلاف میانگین	انحراف معیار	میانگین		
۱/۰۳۷	۰/۷۰۹	۰/۰۰۰	۱۸۱	۱۰/۴۹	۰/۸۷۳	۱/۱۲	۳/۸۷	۲۵. لذت از دیدن مجسمه	هنر تعاملی ایستا
۱/۰۵۰	۰/۶۹۳	۰/۰۰۰	۱۸۱	۱۰/۳۴	۰/۸۵۷	۱/۱۱	۳/۸۵	۲۶. نشاط ایجاد شده از مجسمه	
۱/۰۱۸	۰/۶۹۰	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۰/۲۷	۰/۸۵۴	۱/۱۳	۳/۸۵	۲۷. تمایل به ایجاد چنین آثاری میانگین	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۸۵		
۱/۰۹۵	۰/۷۸۵	۰/۰۰۰	۱۸۳	۱۱/۹۵	۰/۹۴۰	۱/۰۶	۳/۹۴	۲۸. لذت از دیدن	هنر تعاملی پویا- منفعل
۱/۰۵۹	۰/۷۴۲	۰/۰۰۰	۱۸۵	۱۱/۲۱	۰/۹۰۰	۱/۰۸	۳/۹۰	۲۹. نشاط ایجاد شده از دیدن مجسمه طبیعی	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۹۲	میانگین	
۰/۸۸۰	۰/۵۴۱	۰/۰۰۰	۱۷۹	۸/۲۹	۰/۷۱۱	۱/۱۵	۳/۷۱	۳۰. لذت از دیدن مجسمه انتزاعی	
۱/۱۵۵	۰/۸۱۱	۰/۰۰۰	۱۸۱	۱۱/۲۶	۰/۹۸۳	۱/۱۷	۳/۹۸	۳۱. نشاط ایجاد شده از مجسمه انتزاعی	هنر تعاملی پویا- منغیر
۱/۴۱۲	۱/۱۱۷	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۶/۹۲	۱/۲۶۴	۱/۰۱	۴/۲۶	۳۲. تمایل به ایجاد چنین آثاری میانگین	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۹۸		

چنین هنرهایی در فضای شهری هستند. آبنمای موزیکال یکی از پرطرفدارترین هنرهای عمومی در فضای شهری است که به غیر از بانوان تمامی قشر جامعه از دیدن چنین هنرهایی در فضای شهری لذت می‌برند. نتایج مستخرج از پرسشنامه پژوهش نشان دهنده میزان میانگین بسیار بالا (۴/۰۳) در آزمون اتک نمونه‌ای برای گویه‌های آبنمای موزیکال است (جدول شماره ۹).

هنرهای تعاملی شامل سه نوع هنر تعاملی ایستا، هنر تعاملی پویا- منفعل و هنر تعاملی پویا- منغیر است (جدول شماره ۹). نتایج آزمون تک نمونه‌ای نشان می‌دهد که هنر تعاملی ایستا با میانگین (۳/۸۵) هنر تعاملی پویا- منفعل با میانگین (۳/۹۲) و درنهایت هنر تعاملی پویا- منغیر با میانگین (۳/۹۸) را به خود اختصاص داده‌اند که نشان دهنده میزان بالای نشاط ایجاد شده از دیدن و تمایل به ایجاد

جدول شماره ۱۰: نتایج آزمون اتک نمونه‌ای در میزان تأثیر آبنمای موزیکال بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

آمار تحلیلی							آمار توصیفی	زیرمعیار	معیار
فاصله اطمینان ۹۵%		ارزش تست - ۳							
کران بالا	کران پایین	معنی داری	درجه آزادی	امقدار	اختلاف میانگین	انحراف معیار	میانگین		
۱/۲۰	۰/۸۶	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۲/۰۲	۱/۰۳	۱/۱۷	۴/۰۳	۳۳. لذت از دیدن مجسمه	آبنمای موزیکال
۱/۰۴	۰/۶۹	۰/۰۰۰	۱۸۲	۹/۸۹	.۰/۸۶	۱/۱۸	۳/۸۶	۳۴. نشاط ایجاد شده از مجسمه	
۱/۱۱	۰/۷۸	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۱/۲۵	.۰/۹۵	۱/۱۴	۳/۹۵	۳۵. تمایل به ایجاد چنین آثاری میانگین	
-	-	-	-	-	--	-	۴/۰۳		

جدول شماره ۱۱: نتایج آزمون اتفک نمونه‌ای در میزان تأثیر هنرآیستا بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

معیار	زیرمعیار	آمار توصیفی						آمار تحلیلی	فاصله اطمینان ۹۵٪
		ارزش تست - ۳			میانگین	انحراف معیار	اختلاف		
کران بالا	کران پایین	درجه آزادی	مقدار	میانگین	انحراف معیار	اختلاف	درجه آزادی	معنی داری	کران بالا
.۷۹۴	.۷۹۴	۰/۰۰۰	۱۸۱	۱۱/۶۵	.۹۵۶	۱/۱۰۶	۳/۹۵	۳۶. لذت از دیدن تندیس و مجسمه در شهر	
۱/۱۳	۱/۱۳	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۸/۷۳	۱/۲۷	۰/۹۲۳	۴/۲۷	۳۷. نشاط ایجاد شده از دیدن مجسمه و تندیس	
۱/۱۴	۱/۱۴	۰/۰۰۰	۱۸۲	۱۸/۹۵	۱/۲۷	۰/۹۰۸	۴/۲۷	۳۸. تمایل به ایجاد چنین آثاری	
		۰/۰۰۰					۴/۱۶	میانگین	
۱/۱۱	۱/۱۱	۰/۰۰۰	۱۸۴	۱۸/۱۸	۱/۲۴	۰/۹۳۴	۴/۲۴	۳۹. لذت از دیدن تندیس و مجسمه در شهر (فرهنگی- محلی)	هنرآیستا
۰/۶۸	۰/۶۸	۰/۰۰۰	۱۷۸	۹/۷۲	۰/۸۶	۱/۱۸	۳/۸۶	۴۰. نشاط ایجاد شده از دیدن مجسمه و تندیس (فرهنگی- محلی)	
۰/۶۱	۰/۶۱	۰/۰۰۰	۱۷۹	۸/۹۲	۰/۷۹	۱/۱۹۴	۳/۷۹	۴۱. تمایل به ایجاد چنین آثاری (فرهنگی- محلی)	
-	-	-	-	-	-	-	۳/۹۶	میانگین	

استفاده شده است. نتایج آزمون اتفک نمونه‌ای نشان می‌دهد که هنرانتزاعی با میانگین (۴/۷۱)، نشاط ایجاد شده از این گویه (۴/۶۰) و تمایل به ایجاد هنرانتزاعی در فضای شهری از نظر بانوان (۴/۶۳) است که از میان ۴۱ سئوال مطرح شده از انواع هنرعمومی بیشترین اختیار را به خود جلب کرده است. در رتبه‌های بعدی هنرتعییه شده در فضا و هنر کاربردی با میانگین (۴/۲۵) و هنر مناسب با سایت و محیط طبیعی با میانگین (۴/۱۸)، هنرآیستا (مجسمه‌های مشاهیر) با میانگین (۴/۱۶) و در نهایت آبنمای موزیکال با میانگین (۴/۰۳) بالاترین میزان نشاط ادراک شده از هنرعمومی را به خود جلب کرده که خروجی آزمون + تک نمونه‌ای در تصویر شماره ۶ نشان‌دهنده میزان بالای نشاط درک شده بانوان از انواع هنرهای عمومی، در فضای شهری شهر اردبیل است.

منظور از هنرهای ایستا مجسمه‌ها و تندیس‌ها هستند. برای این که این مجسمه‌ها هویت داشته باشند باید از فرهنگ بومی- محلی منطقه استفاده گردد که در شهر اردبیل نمونه‌ای چند از این مجسمه‌ها در داخل شهر مشاهده می‌شود؛ از قبیل (مجسمه یحیی، مؤذن زاده، شاه اسماعیل، شیخ صفی و همچنین مجسمه‌های نوروزی). براساس نظر بانوان شهر اردبیل تمایل به ایجاد چنین هنرهایی در فضاهای عمومی شهر بسیار زیاد است که با میانگین (۴/۱۶) براساس آزمون، جزو بالاترین امتیازها در گویه‌های هنرهای عمومی است که نشان لذت از دیدن چنین آثاری و افزایش نشاط در آنها می‌گردد (جدول شماره ۱۱). برای بررسی میزان تأثیر هنر عمومی بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل و پاسخ به سؤال پژوهش که کدام نوع هنر عمومی تأثیر بیشتری بر ارتقای نشاط درک شده بانوان از فضاهای شهری دارد، از آزمون اتفک نمونه‌ای

تصویر شماره ۶: میانگین کل انواع هنرعمومی برنشاط درک شده بانوان شهر اردبیل

به هندر در عرصه شهری، در هنرهای عمومی شهر فقط به چند مورد دیوارنگاری، مجسمه‌سازی و ساخت تندیس‌ها اکتفا شده است. براساس نظر بانوان مورد پژوهش در تمام فضاهای عمومی شهر کمبود هنرهای عمومی احساس می‌گردد. بانوان شهر اردبیل به ایجاد چنین هنرهایی در شهر تمایل دارند تا باعث سرزندگی و نشاط آنان گردد.

عرصه‌های عمومی شهری مهمترین بخش شهرها و محیط‌های شهری هستند که در چنین عرصه‌هایی بیشترین تماس، ارتباط و تعامل میان انسان‌ها را دارند (Pakzad, 2013). در این پژوهش به بررسی اثر انواع هنرعمومی در فضای شهری برادران و حضور یزیری بانوان در این فضاهای پرداخته شده است. نتایج نشان می‌دهد که در شهر اردبیل به دلیل مدیریت نادرست این فضاهای توجه نکردن

به آن فضا بازگردند، منطبق است. یافته‌های پژوهش حاضر با نوشه وحدات‌الاب (Vahdatalab, 2012) که به بررسی انواع هنر عمومی به گونه هنر عمومی تعاملی و مقابله در فضاهای شهری غنی جهان پرداخته و پس از آن به چگونگی ایجاد تعامل و کنش مقابله بین هنرهای عمومی و مردم اشاره می‌کند، انتطباق دارد. درنهایت ضمن مقایسه هنر عمومی در فضاهای شهری موفق با فضاهای ایرانی به این نتیجه‌مری رسید که فضاهای شهری ایرانی قادر رویکرد تعاملی هنر عمومی بوده و به ارائه راهکارها و پیشنهادهایی مؤثر برای مدیران شهری به منظور استفاده هرچه بیشتر از گونه‌های هنری عمومی در فضاهای عمومی و شهری که موجبات افزایش طراوت، شادابی و نیز افزایش سرزندگی فضاهای را فراهم می‌کند، می‌پردازد. با توجه به این که موضوع پژوهش حاضر دارای نوآوری است، مطالعاتی در حیطه تأثیر هنر عمومی بر نشاط درک شده بانوان انجام نگرفته است.

۵. نتیجه‌گیری

هنر شهری ماحصل ارتباط فضای شهری و هنر در عرصه عمومی، در رویارویی با مخاطب عمومی است. هنر از دو جنبه زیبایی‌شناسانه یا فیزیکی و معنایی یا ذهنی با فضای استقرار خود مرتبط می‌شود. این پژوهش با تأکید بر لزوم ارتباط عمیق و معنایی این دو پدیده به واسطه ادراک مخاطب به دنبال اصول و سازوکارهای این ارتباط بوده است. مهمترین مشکلات موجود در عدم برقراری ارتباط شهروندان با هنرهای عمومی در سطح شهر ارdbیل را می‌توان عدم خوانایی از نظر دید و منظر و نورپردازی، عدم خوانایی به لحاظ مفهومی، مکانیابی نادرست و تعدد ناکافی یا کمبود هنرهای شهری دانست. در این پژوهش تلاش شد تا در کثار تدوین و ارائه چارچوب مفهومی تأثیر هنرهای عمومی مانا و میرا در فضای شهری بر نشاط درک شده بانوان برپایه مجموعه‌ای مستندات، عوامل مؤثر هنر عمومی بر افراد (بانوان متخصص و غیر متخصص) تعیین گردد. نتایج این تحقیق به اهمیت بالای هنرهای عمومی بر نشاط ایجاد شده بانوان تأکید دارد. این مهم از طریق وجود هنرهای عمومی امکان‌پذیر است. بنابراین بهره بردن از عناصر زیبای شهری هنرها یکی از راه‌هایی است که سبب تقویت هویت فضاهای شهری و نشاط در بانوان و سایر اقسام جامعه می‌گردد. در این تحقیق ۱۳ نوع از هنر عمومی از جمله هنر کاربردی، هنرجویی، هنر دیجیتال، هنر دیجیتال ایجاد شده بر روی نما، هنر مبتنی بر صدا، هنر تعاملی ایستا، هنر تعاملی پویا-متغیر، هنر تعاملی منفعل، آبنمای موزیکال، هنر ایستا) مجموعه ها و تندیس‌های فرهنگی- محلی، هنر انتزاعی، هنر متناسب با سایت و درنهایت هنر تعابیه شده در فضای طبیعی) با ۴۱ سؤال که در قالب پرسشنامه تصویری میزان نشاط ایجاد شده از هنرهای عمومی برای بانوان (متخصص و غیر متخصص) شهر ارdbیل مورد بررسی قرار گرفته است. براساس نتایج آزمون^a تک نمونه‌ای میانگین تمامی شاخص‌های هنر عمومی در شهر ارdbیل بالاتر از حد متوسط (۳) بوده و افراد تمایل دارند. نتایج میانگین هنرهای هنری ایجاد چینی آثار هنری در فضای شهری تمایل دارند. نتایج میانگین هنرهای عمومی که دارای بالاترین میزان ایجاد نشاط و ایجاد نشاط و همچنین تمایل به ایجاد و نصب چینی هنرهایی در شهر است، به ایجاد نشاط و همچنین تمایل به ایجاد و نصب چینی هنرهایی در شهر است، به ترتیب عبارتند از: هنر انتزاعی با میانگین (۴/۷۱)، و نشاط ایجاد شده از این گویه (۴/۶۰) و تمایل به ایجاد هنر انتزاعی در فضای شهری از نظر بانوان (۴/۶۳). در رتبه‌های بعدی هنر تعابیه شده در فضای شهری کاربردی با میانگین (۴/۲۵)، هنر متناسب با سایت و محیط طبیعی با میانگین (۴/۱۸)، هنر ایستا (مجسمه‌های مشاهیر) با میانگین (۴/۱۶) و درنهایت آبنمای موزیکال یا میانگین (۴/۰۳) بالاترین میزان نشاط ادراک شده از هنر عمومی را به خود جلب کرده است. با توجه به یافته‌های پژوهش، ۸۳ نفر از پاسخ‌دهندگان تحقیق از بانوان متخصص در حیطه معماری و شهرسازی و هنر بوده‌اند که با دید تخصصی به مسئله و حوزه هنر نگاه کرده و به سوالات پاسخ داده‌اند. براساس نظر بانوان شهر ارdbیل، ارگان‌های مربوطه در حیطه مدیریت شهری هیچگونه فعالیتی در زمینه نشاط بانوان شهری و مشارکت دادن آنان در زمینه طراحی هنر عمومی در شهر ارdbیل انجام نداده‌اند. متأسفانه زنان در حوزه‌های تجسمی و هنری نقش بسیار کمتری نسبت به مردان در فعالیت‌های هنری سطح جامعه دارند و به مردان میدان کار بیشتری داده می‌شود؛ در حالی که زنان هنرمند با توجه به نگاهشان می‌توانند به شهر چهره‌ای طلیفتر و شادتر بدهند. هنرهای عمومی می‌توانند نقش مهمی در ایجاد نشاط، شادی و بالا بردن اعتماد به نفس در میان شهروندان به خصوص بانوان داشته باشد و زنان با نگاه دقیق تر و زیباتری که نسبت به مسائل جامعه و پیرامون خود دارند، می‌توانند کمک مؤثری به بروز این شادی و نشاط داشته باشند. در این زمینه لینج نشاط و شادابی را به عنوان یکی از ابعاد عملکرد طراحی شهری معرفی می‌کند و آن را به عنوان پشتیبانی نیازهای بیولوژیکی و توئنایی‌های انسان توصیف می‌کند. در تعریف نشاط در قلمرو شهری، کیفیت مهم است زیرا امنیت را افزایش می‌دهد، جرم را کاهش می‌دهد، منافع تجاری را زنده تر می‌کند، لذت منفعتانه از مناظر اطراف را افزایش می‌دهد، تعاملات اجتماعی را تشویق می‌کند و فرصت‌های تبادل فرهنگی را فراهم می‌کند. در نتیجه، نشاط در فضای شهری به عنوان معیار مهمی برای سلامت در نظر گرفته می‌شود (Jalaladdini & Oktay, 2012). با توجه به این که موضوع پژوهش حاضر در ایران کار نشده و برای نخستین بار به تأثیر هنرهای عمومی بر نشاط درک شده بانوان در این پژوهش پرداخته می‌شود، مقاله‌ای که بتوان نتایج پژوهش حاضر را با آن مقایسه کرد وجود ندارد. ولی در مطالعات خارج از کشور، نتایج پژوهش حاضر با نتایج مطالعات مهافی، هاس و الملوند (Mehaffy, Haas, & Elmlund, 2019) که به نقش فضای عمومی در رسیدن به شادی شهری و شناسایی عواملی که باعث چینی درکی از سوی کاربران می‌شود، اشاره کرده و شادی شهری را به عنوان مفهومی تعریف کرده اند که درک مثبتی از یک مکان را به مردم می‌دهد و سبب می‌شود مردم مدت زمان زیادی در آن فضا بمانند و یا مجدداً

۴.۲. بحث و یافته‌ها
براساس نتایج آزمون^a تک نمونه‌ای میانگین تمامی شاخص‌های هنر عمومی در شهر ارdbیل بالاتر از حد متوسط (۳) بوده و افراد به ایجاد چینی آثار هنری در فضای شهری تمایل دارند. نتایج میانگین هنرهای عمومی که دارای بالاترین میزان ایجاد نشاط و همچنین تمایل به ایجاد و نصب چینی هنرهایی در شهر است، به ترتیب عبارتند از: هنر انتزاعی با میانگین (۴/۷۱)، و نشاط ایجاد شده از این گویه (۴/۶۰) و تمایل به ایجاد هنر انتزاعی در فضای شهری از نظر بانوان (۴/۶۳). در رتبه‌های بعدی هنر تعابیه شده در فضای شهری کاربردی با میانگین (۴/۲۵)، هنر متناسب با سایت و محیط طبیعی با میانگین (۴/۱۸)، هنر ایستا (مجسمه‌های مشاهیر) با میانگین (۴/۱۶) و درنهایت آبنمای موزیکال یا میانگین (۴/۰۳) بالاترین میزان نشاط ادراک شده از هنر عمومی را به خود جلب کرده است. با توجه به یافته‌های پژوهش، ۸۳ نفر از پاسخ‌دهندگان تحقیق از بانوان متخصص در حیطه معماری و شهرسازی و هنر بوده‌اند که با دید تخصصی به مسئله و حوزه هنر نگاه کرده و به سوالات پاسخ داده‌اند. براساس نظر بانوان شهر ارdbیل، ارگان‌های مربوطه در حیطه مدیریت شهری هیچگونه فعالیتی در زمینه نشاط بانوان شهری و مشارکت دادن آنان در زمینه طراحی هنر عمومی در شهر ارdbیل انجام نداده‌اند. متأسفانه زنان در حوزه‌های تجسمی و هنری نقش بسیار کمتری نسبت به مردان در فعالیت‌های هنری سطح جامعه دارند و به مردان میدان کار بیشتری داده می‌شود؛ در حالی که زنان هنرمند با توجه به نگاهشان می‌توانند به شهر چهره‌ای طلیفتر و شادتر بدهند. هنرهای عمومی می‌توانند نقش مهمی در ایجاد نشاط، شادی و بالا بردن اعتماد به نفس در میان شهروندان به خصوص بانوان داشته باشد و زنان با نگاه دقیق تر و زیباتری که نسبت به مسائل جامعه و پیرامون خود دارند، می‌توانند کمک مؤثری به بروز این شادی و نشاط داشته باشند. در این زمینه لینج نشاط و شادابی را به عنوان یکی از ابعاد عملکرد طراحی شهری معرفی می‌کند و آن را به عنوان پشتیبانی نیازهای بیولوژیکی و توئنایی‌های انسان توصیف می‌کند. در تعریف نشاط در قلمرو شهری، کیفیت مهم است زیرا امنیت را افزایش می‌دهد، جرم را کاهش می‌دهد، منافع تجاری را زنده تر می‌کند، لذت منفعتانه از مناظر اطراف را افزایش می‌دهد، تعاملات اجتماعی را تشویق می‌کند و فرصت‌های تبادل فرهنگی را فراهم می‌کند. در نتیجه، نشاط در فضای شهری به عنوان معیار مهمی برای سلامت در نظر گرفته می‌شود (Jalaladdini & Oktay, 2012). با توجه به این که موضوع پژوهش حاضر در ایران کار نشده و برای نخستین بار به تأثیر هنرهای عمومی بر نشاط درک شده بانوان در این پژوهش پرداخته می‌شود، مقاله‌ای که بتوان نتایج پژوهش حاضر را با آن مقایسه کرد وجود ندارد. ولی در مطالعات خارج از کشور، نتایج پژوهش حاضر با نتایج مطالعات مهافی، هاس و الملوند (Mehaffy, Haas, & Elmlund, 2019) که به نقش فضای عمومی در رسیدن به شادی شهری و شناسایی عواملی که باعث چینی درکی از سوی کاربران می‌شود، اشاره کرده و شادی شهری را به عنوان مفهومی تعریف کرده اند که درک مثبتی از یک مکان را به مردم می‌دهد و سبب می‌شود مردم مدت زمان زیادی در آن فضا بمانند و یا مجدداً

- ✓ برگزاری مراسم و برنامه‌های هنری سالانه، اعیاد و جشن‌های ملی- مذهبی با هماهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، حوزه هنری و دیگر نهادهای ذی‌ربط.
- ✓ طراحی و توسعه سرینیا: ایستگاه‌های اتوبوس وغیره.
- ✓ توسعه کمی و کیفی مجسمه و دیوارنگاره مناسب با فضاهای مختلف.
- ✓ طراحی و ساخت و تعبیین رنگ‌های مناسب برای وسایل نقلیه عمومی، عناصر مبلمان شهری و....
- ✓ تولیدات فرهنگی: تولید و اکران محصولات فرهنگی و هنری در مقیاس شهری.
- ✓ آموزش شهروندی و توسعه فرهنگ مشارکت عمومی.
- ✓ طراحی و توسعه قلمرو پیاده‌روها و پیاده راه‌ها.
- ✓ طراحی و ایجاد میدان‌ها و اماکن مناسب با بازارهای فضای باز شهری در نقاط مختلف شهر به منظور ایجاد عرصه‌هایی برای حضور مردم، هنرمندان، صحنه‌گردانان و تجمیع دست‌فروشان (با اهداف سرگرمی، اشتغال‌زایی و حمایت از کسب وکارهای کوچک و خرد).
- ✓ ایجاد آئینه‌های موزیکال در دریاچه شوراییل.
- ✓ طراحی مجسمه‌های تعاملی.

References:

- Ali Nam, Z. M., Morteza (2013). Urban Space and Women. National Conference on Sustainable Urban Landscape and Architecture, 3-10. [in persian] https://civilica.com/doc/2_90356
- Amin, A. (2008). Collective culture and urban public space. City, 12(1), 5-24. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2007.11.003>
- Anderson, B. (2006). Becoming and being hopeful: towards a theory of affect. Environment and planning d: society and space, 24(5), 733-752. <https://doi.org/10.1088/d393t>
- Bacon, F., & Montagu, B. (1857). The Works of Francis Bacon (Vol. 1): Parry & McMillan.
- Banerjee, T. (2001). The future of public space: Beyond invented streets and reinvented places. Journal of the American planning association, 67(1), 9-24. <https://doi.org/10.1111/1467-6486.00246>
- Cresswell, T. (2013). Geographic thought: a critical introduction (Vol. 8): John Wiley & Sons.
- Daripour, N. M., Saeed (2014). Investigating the role of urban landscape components in improving the level of citizens' sense of security in the public spaces of Ahvaz city (Case study: Golestan neighborhood). Urban landscape research.10-24. [in persian] <https://civilica.com/doc/450466>

ایجاد شده از این گویه (۴/۶۰) و تمایل به ایجاد هنر انتزاعی در فضای شهری از نظر بانوان (۴/۶۳). در رتبه‌های بعدی هنر تعابیه شده در فضا و هنر کاربردی با میانگین (۴/۲۵) و هنر مناسب با سایت و محیط طبیعی با میانگین (۴/۱۸)، هنر ایستاد (مجسمه‌های مشاهیر) با میانگین (۴/۱۶) و درنهایت آئینه‌ای موزیکال یا میانگین (۴/۰۳) بالاترین میزان نشاط ادراک شده از هنر عمومی را به خود جلب کرده است. در شهر اردبیل هنر عمومی فقط به تعدادی اندک مجسمه مشاهیر و نمونه‌ای چند دیوارنگاری و نورپردازی مشاهده می‌شود. براساس نتایج پژوهش تمایل بانوان به ایجاد انواع هنر عمومی در تمام منطقه شهر احساس می‌گردد. شهر اردبیل دارای پتانسیل‌های بسیار زیادی برای ایجاد چنین هنرهایی است که متأسفانه مدیران و برنامه‌ریزان شهرداری و ارگان‌های مربوطه توجه چندانی به سرزنشگی و نشاط نه تنها بانوان شهر اردبیل بلکه تمامی اقشار جامعه ندارند و این یک معضل اجتماعی است؛ مخصوصاً برای نیمی از قشر جامعه که بانوان هستند. اردبیل که بیش از سه دهه از مرکز استان شدن آن می‌گذرد و از تاریخ و فرهنگ غنی برخوردار است، همچنان از داشتن نماد شهری محروم بوده و هیچ نشانه و سمبولی از این فرهنگ و تاریخ در معابر و میادین شهر دیده نمی‌شود و این درحالی است که در سال‌های گذشته نصب تندیس و سردیس در اماکن و معابر شهری شتاب تصاعدی داشته که این امر نه تنها در نشاط شهروندان نتیجه مورد نظر را نداشته بلکه حتی به آشفتگی بصری در شهر هم افزوده است.

۱. پیشنهادها

- ✓ یکی از مهمترین راهکارها که بسیاری کشورهای پیشرفته را به خود مشغول داشته، سوق دادن هنر به فضاهای شهری و در میان شهروندان به عنوان مخاطبین اصلی این آثار است. به منظور زیباسازی فضاهای شهری، ارتباط مؤثر شهروندان با آثار یادشده، انتقال مفاهیم خاص و کارکردهای دیگر در هر مورد خاص می‌تواند منحصر به فرد باشد.
- ✓ به منظور توفیق هرچه بیشتر در زمینه انجام موفق مجسمه‌سازی شهری، به ویژه در کشورمان که به این لحاظ کاملاً فقیر به نظرمی‌رسد، الگوبرداری صحیح و البته مناسب با داشته‌های فرهنگی، هنری و تاریخی خودمان می‌تواند بسیار چاره‌ساز باشد. توجه به نمونه‌های موفق مجسمه‌سازی شهری در دنیا، برگزاری سمپوزیوم‌های مجسمه‌سازی شهری و به یاری طلبیدن گروهی خبره از شهرسازان، طراحان و هنرمندان مجسمه‌ساز بر جسته و طراز اول، می‌تواند در جبران کمبودهای موجود در زمینه مجسمه‌سازی در فضاهای شهری، یاری رسان باشد.
- ✓ استفاده از روح و خاطرات جمعی در ارتقای حس تعلق خاطر و غنای حسی به منظور ایجاد حس وحدت جمعی و کشاندن مردم به فضاهای شهری.
- ✓ استفاده از نظر جمعی برای انتخاب هنرهای عمومی در مناطق مختلف با توجه به رای اکثربت مردم ساکن آن منطقه.
- ✓ رفع نواقص و از بین بردن اختشاشات بصری سیما و منظر شهر.

- Day, K. (2000). The ethic of care and women's experiences of public space. *Journal of environmental psychology*, 20(2), 103-124 .<https://psycnet.apa.org/doi/10.1006/jevp.1999.0152>
- Fazli, N., Ziachi, Mohaddeh (2013). Women-Friendly City, Identifying the criteria of a woman-friendly city from the point of view of women belonging to different social bases and groups in Tehran. Cultural Research Society, Research Institute of Humanities and Cultural Studies, 55-85. [in persian] magiran.com/p1453090
- Franck, K. A., & Paxson, L. (1989). Women and urban public space: Research, design, and policy issues. *Public places and spaces*, 121-146 .doi.org/10.1007/978-1-4684-5601-1_6
- Jagannath, T. (2018). People's Interaction with Public Art in Public Spaces within New Zealand. University of Otago. 236-250. <http://hdl.handle.net/10523/8116>
- Jalaladdini, S., & Oktay, D. (2012). Urban public spaces and vitality: a socio-spatial analysis in the streets of Cypriot towns. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 35, 664-674 .<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.02.135>
- Jamali, A. T., Mahnaz. (2013). investigating the role of urban elements in re-creating the identity of Ardabil city. the third international conference on new research achievements in civil engineering, architecture and urban management, 8-10. [in persian] <https://civilica.com/doc/537614>
- Jones ,S. (1992). Art in Public: what, why and how: AN Publications. 36-98
- <https://doi.org/10.1111/j.1468-0408.1992.tb00442.x>
- Karamati, M. (1991). Glossary of Visual Arts Terms. Tehran: Chekame Publishing. [in persian]
- Karimi; Ali, M. M. H. (2019). Cultural diversity and the continuation of their coexistence in Iran; *Journal of National Studies*, 25-52. [in persian] [20.1001.1.1735059.1390.12.45.2.6](https://doi.org/10.1001.1.1735059.1390.12.45.2.6)
- Madanipour, A. V. (2017). Public and private spaces of the city. Publisher: Urban Planning and Processing Company. 70-75. [in persian] <https://sid.ir/paper/438015/fa>.
- Maguire, R. (2008). The evaluation of public art as part of a regeneration strategy: University of London, University College London (United Kingdom).78-120.
- Mehaffy, M. W., Haas, T., & Elmlund, P. (2019). Public space in the New Urban Agenda: Research into implementation. *Urban Planning*, 4(2), 134-137. <https://doi.org/10.17645/up.v4i2.2293>
- Moin al-Dini, M. N., Ahmed; Marathi, Mohsen(2013). Examining the concept and place of artistic style in popular art. *Culture Studies - Communications*, 87-110. [in persian][20.1001.1.20088760.1393.15.27.4.8](https://doi.org/10.1001.1.20088760.1393.15.27.4.8)
- Moinifar, F. R., Amir; Zareyan Jahormi, Shahdiyah; Moinifar, Hossein (2013). the role of sculptures and urban elements on the beautification and improvement of the visual quality of public spaces in cities (case example: Shiraz city). Paper presented at the National Conference of Urban Beautification Elements, 3-15. [in persian] <https://civilica.com/doc/208011/>
- Moradi, S. (2007). public art and its integration in the urban space. *Bagh Nazar Quarterly*, 8, 81-90. [in persian] <https://civilica.com/doc/302141/>
- Morris, N. J., & Cant, S. G. (2006). Engaging with place :artists, site-specificity and the Hebden Bridge Sculpture Trail. *Social & Cultural Geography*, 7(6), 863-888 .doi.org/10.1080/14649360601055805
- Naqdi, A. D., Sara (2013). Women's Access to Urban Spaces (Case Study: Women of Ilam City). *Women in Culture and Art Magazine*, 6, 461-470. [in persian] <https://doi.org/10.22059/jwica.2014.56020>
- Pakzad, R. (2013). *Encyclopaedia of Art* (7th edition). Tehran: Zarin Publishing. 12-24 [in persian]
- Pasaogullari, N., & Doratli, N. (2004). Measuring accessibility and utilization of public spaces in Famagusta. *Cities*, 21(3), 225-232. <https://doi.org/10.1016/j.cities.2004.03.003>
- Phillips, P. C. (1989). Temporality and public art. *Art Journal*, 48(4), 331-335 .<https://doi.org/10.4049/jimmonol.143.10.3183>
- Pile, S. (2010). Emotions and affect in recent human geography. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 35(1), 5-20.
- Pile, S. (2011). For a geographical understanding of affect and emotions. *Transactions of the Institute of British Geographers*, 36(4), 603-606 .<https://www.jstor.org/stable/23020834>
- Pourhossein Roshan, H. D., Hashem. (2018). Women's semantic perception of urban spaces after the development plan using contextual theory. *Women and Culture Research Quarterly*. 15-55.[in persian]

- persian] <https://civilica.com/doc/1023560/>
- Pourmand, H. A .M., Mohsen (2009). Sculpture in urban spaces. Journal of Fine Arts, Visual Arts. Journal of Fine Arts and Visual Arts, 51-58. [in persian] DOI: 10.22034/TRU.2021.284800.1066
  - Remesar, A. (2005). Public Art: Towards a theoretical framework. URBAN REGENERATION publications. 128
  - Rostami, M. S. Z., Ruqiya; Aini, Hojatullah (2016). explanation and evaluation of the components of public art (case example: Olympic Park in Bangkok and Il Goli in Tabriz). Bagh Nazar. 12-34[in persian] <https://sid.ir/paper/518000/fa>
  - Selwood, S. (1995). The benefits of public art: The polemics of permanent art in public places68-101. <https://lcen.loc.gov/95212338>
  - Sepe, M. (2017). The role of public space to achieve urban happiness. Urban Regeneration and Sustainability, 96, 364-373 .DOI:10.2495/SDP-V12-N4-724-733.
  - Seyed Natanzi, N. (2018). The use of public art in the design of walls and urban spaces, master's thesis in urban design. Sheikh Bahai University (Faculty of Architecture and Urban Planning), 6-22. [in persian]
  - Shahidi, J. M., Mohammad, a group of writers, and Dehkhoda, Ali Akbar. (1993). Dehkhoda dictionary. 15 c. Tehran - Iran: Rozeneh90-134. [in persian] <https://noo.rs/m3vAX>
  - Soleimani, A. A., Ahmed; Rezazadeh, Nermin (2)Designing urban spaces by evaluating gender attitudes (Case study: Narges Women's Park in Urmia),. Scientific-Research Quarterly of Geography (Regional Planning. 2-8[in persian] 20.1001.1.22286 462.1398.9.2.11.7
  - Stevens, Q., & Dovey, K. (2019). Pop-ups and public interests: Agile public space in the neoliberal city. The Palgrave handbook of bottom-up urbanism, 323-337 .https://doi.org/10.1007/978-3-319-90131-2_20 June 2018
  - Vahdatalab, M. R., Mohammad Ramin (2012). examining the concept of conceptual art and its interaction with people in public and urban space. Paper presented at the The first national conference on urban planning and architecture over time. 36-49. [in persian] <https://civilica.com/doc/232029/>
  - Zangi, B.(2014). media and communication functions of contemporary mural painting in Iran. The first edition of Mehrnoroz publication; Tehran.54-67 [in persian]
  - Zebracki, M. (2012). Engaging geographies of public art: indwellers, the 'Butt Plug Gnome'and their locale. Social & Cultural Geography, 13(7), 735-758. <https://doi.org/10.1080/14649365.2012.728007>

نحوه ارجاع به مقاله:

بزدانی، محمد حسن؛ عبدالهی فرد، ابوالفضل؛ ولایتی، شیوا؛ سعیدی زارنجی، سمیرا(۱۴۰۱). اثر انواع هنر عمومی در فضاهای شهری بر نشاط درک شده بانوان شهر اردبیل، مطالعات شهری، 12 (48)، 55-68.<https://doi.org/10.34785/J011.2022.025.112>

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author(s), with publication rights granted to Motaleate Shahri. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

